

Lausunto tasa-arvolain osittaismuutokseen

Naisasialiitto Unioni kiittää mahdollisuusta lausua tasa-arvolain osittaismuutoksesta valiokunnalle.

Naisasialiitto kannattaa tasa-arvosuunnittelun velvoitteen laajentamista varhaiskasvatukseen. Vaatimus tasa-arvosuunnittelusta tukee lapsen oikeuksien sopimuksen sekä varhaiskasvatuslain ja varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden tasa-arvoa koskevien kirjausten toteutumista. Pidämme myös tärkeänä, että jo varhaiskasvatuksesta alkaen pitää tavoitteellisesti estää sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin ja sukupuolen ilmaisuun perustuvaa syrjintää, sillä sukupuoli ja sen moninaisuus ovat läsnä jo varhaiskasvatuksessa. Lakimuutoksessa otetaan esiin hyvin myös se, että lasten ikätaso pitää huomioida osallisuudessa suunnitelman laatimiseen. Kiitämme hyvästä valmistelutyöstä, sillä näemme, että luonnos hallituksen esitykseksi laiksi naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain muuttamisesta (varhaiskasvatuksen tasa-arvosuunnittelu) vahvistaa lapsen edun toteutumista.

Muutama huomio lakiluonnoksesta:

Hyvä, että luonnoksessa on päädytty toimipaikkakohtaiseen suunitelmaan, sillä mitä paikallisempi suunnitelma on, sitä konkreettisemmin se pääsee pureutumaan arjen todellisiin tasa-arvo-ongelmiin ja niiden poistamiseen. Mitä paikallisempi suunnitelma on, sitä paremmin toteutuu myös lasten osallisuus ja mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksen arjen tasa-arvoon. Suunnitelma voisi olla jopa ryhmäkohtainen, joten suunnitelman laatimista ei kannata ainakaan siirtää toimipaikkaa ylemmälle taholle.

Luonnoksessa toiminnallinen tasa-arvosuunnitelma perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatukseen laadittaisiin kuntatasolla. Suunnitelman laatiminen kunnassa perhepäivähoitoon ja avoimeen varhaiskasvatukseen ei vastaa suunnitelman tavoitteita puuttua paikallisiin tasa-arvo-ongelmiin, mutta voi olla käytännössä hyvä toteutus. Jotta kunnan tasolla laadittu tasa-arvosuunnitelma perustuu perhepäivähoidossa ja avoimessa varhaiskasvatuksessa tehtyyn selvitykseen ja pystyy puuttumaan niissä havaittuihin todellisiin tasa-arvo-ongelmiin, tulee suunnitelman laatimisessa korostaa yhteistyötä toimijoiden kanssa. Muuten suunnitelmalla voi nähdä olevan vain vähän vaikutuksia näiden toimijoiden arkeen.

Luonnoksessa tasa-arvosuunnitelma suositellaan laatimaan vuodeksi tai maksimissaan kolmen vuodeksi kerrallaan. Kolme vuotta on varhaiskasvatuksen arjessa pitkä aika, jonka aikana sekä toimipaikan lapset että henkilöstö ovat voineet vaihtua monta kertaa. Samalla myös tasa-arvoon liittyvät ongelmakohdat ja kehittämistoimenpiteet vaativat päivitystä. Naisasialiitto Unioni suosittelee varhaiskasvatuksessa tehtävän toiminnallisen tasa-arvosuunnittelua tehtävän vuoden tai maksimissaan kahden vuoden välein.

Luonnoksessa määritellään hyviä varhaiskasvatuksen erityispiirteitä, joissa tasa-arvon tulisi toteutua. Tähän listaan voisi lisätä myös oppimisympäristön.

On myös tärkeää varmistaa resurssien riittävyys siellä, minne lisätään velvoitteita. Luonnoksessa olisi hyvä huomioida resurssien riittävyys varhaiskasvatuksen toimipaikoissa, kun suunnitteluvélvoite lisääntyy.

